

AŞIK OLAN DOĞRU SÖYLER

Trabzonlu gençlerin katkılarından oluşan bu derleme, 2010 yılının ilkbahar ve yaz aylarında Trabzon'da yapılan atölye çalışmalarının bir sonucu olarak ortaya çıktı. Atölye çalışmalarının konusu, Trabzon ve kentin kamusal alanı ve gençler için varolan olasılıklardı. Gençlerin katkılarından çıkan ürünler, otobiyografik metin ve foto-denemelere eşlik eden röportajlar, çizimler ve yeni kent planlarına uzanan geniş bir yelpazede biçim alıyor.

This is a collection of contributions by young people in Trabzon, and result of workshops held in the spring and summer 2010. The topic in the workshops was the city of Trabzon, its public space and possibilities for young people. The resulting contributions are in a range of formats from autobiographical texts and interviews to photo-essays, drawings and new city plans.

Bir Minna Henriksson projesi
A project by Minna Henriksson

AŞIK OLAN DOĞRU SÖYLER

AŞIK OLAN DOĞRU SÖYLER

Bir Minna Henriksson projesi

A project by Minna Henriksson

Minna Henriksson, düzenli misafir sanatçı programları olmayan, Zagreb, Ljubljana, Priştine ve Belgrad gibi eski Yugoslavya kentlerinde birçok misafir sanatçı programına katıldı veya programın ilk misafir sanatçısı oldu. Son yıllarda, daha çok bu bölgede çalışmalarını sürdürdü. Güneydoğu Avrupa'ya ilk ziyaretini, 2003 yılında Hüseyin Bahri Alptekin ile birlikte katıldığı bir proje vesilesiyle gerçekleştirdi. O zamandan beri, çeşitli kişisel ve profesyonel bağlantıları onu, tekrar tekrar bölgeye geri getirdi ve İstanbul'u da çok sık ziyaret eder oldu.

Şu anda Helsinki'de yaşıyor. Son yıllarda, sanatsal üretimine konu olan olgulardan birini kolektif kimlikler oluşturuyor. Kosovalı sosyolog Sezgin Boynik'le birlikte yayına hazırladıkları *Contemporary Art and Nationalism – Critical Reader* adlı kitapta da görüldüğü gibi, yapıtlarında, özellikle milliyetçiliğin farklı görünürlüklerini inceliyor.

Minna Henriksson has been artist-in-resident in many Ex-Yugoslavian cities: Zagreb, Ljubljana, Pristina, Belgrade, which do not host a permanent artist-in-residency programme, or she was the first guest artist in the programme. In the recent years she has been mainly working in that region. The first time she visited South-East Europe was when participating in a collaborative project with Hüseyin Bahri Alptekin in 2003. Since then many personal and professional connections have brought her time and again to that geography and she has been a frequent visitor to Istanbul.

She is currently living in Helsinki. In the recent years one of the themes in her work have been collective identities and more specifically different manifestations of nationalism, which she has explored in her works as well as co-edited a book 'Contemporary Art and Nationalism – Critical Reader' together with kosovar sociologist Sezgin Boynik.

AB-Türkiye Sivil Toplum Diyalogu: Kültür Köprüleri
Bu program Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

**AŞIK OLAN
DOğRU SÖYLER**
THE ONE WHO
LOVES SPEAKS
THE TRUTH

BİR MINNA HENRIKSSON PROJESİ
A PROJECT BY MINNA HENRIKSSON

Bu kitap, Avrupa Birliği Sivil Toplum Diyalogu: Kültür Köprüleri Programı kapsamında British Council'in tasarladığı ve yürüttüğü, Anadolu Kültür ve Platform Garanti Güncel Sanat Merkezi'nin işbirliğiyle gerçekleştirilen "Benim Kentim" projesi kapsamında yayımlanmıştır. *This book is published within the scope of the "My City" project, conceived and implemented by the British Council in collaboration with Anadolu Kültür and Platform Garanti Contemporary Art Center. "My City" forms part of the Cultural Bridges programme for EU-Turkey civil society dialogue funded by the European Union.*

Aşık Olan Doğru Söyler

The one who loves speaks the truth

Bir Minna Henriksson projesi

A project by Minna Henriksson

Editörler / Editors

Minna Henriksson & Özge Açıklkol

Kitap tasarımı / Book designed by

Vahit Tuna

Tasarım Asistanı / Design Assistance

Ayşe Bozkurt

İngilizceden Türkçeye çeviriler

Translations from English to Turkish by

Zeynep Zilelioğlu & Emrah Güler

Türkçeden İngilizceye çeviriler

Translations from Turkish to English by

Özge Açıklkol

Türkçe Redaksiyon / Turkish Proofreading by

Özge Açıklkol

İngilizce Redaksiyon / English Proofreading by

Emrah Güler

Proje Koordinatörleri / Project Coordinators

Erhan Tural & Zafer Ödemiş

Katkıda Bulunanlar / Contributions by

Betül Akbulut, Ünal Altıntaş, Ahmet Bayrakoğlu, Sezgin Boynik, Doğuş Bülbül, Emre Bülbüloğlu, Hasan Çakır, Burcu Çapkan, Hilal Demircioğlu, Damla Demirkan, Enver Can Ergül, Emre Eroğlu, Furkan Gezegen, Minna Henriksson, Mustafa Kaba, Soner Kurt, Songül Nadir, Kübra Nur Baş, Hakan Osmanoğlu, Gülşah Öztürk, Birol Şahintürk, Serkan Serbest, Gülben Tankutay, Betül Yavuz, Haluk Yazıcı, Seçil Yersel, Mehpere Yıldırım, Olgun Yılmaz, Ozan Yılmaz, Seda Yüksel, Mehmet Zengin

Bu yayının, Avrupa Birliği'nin desteğiyle hazırlanmıştır.

Bu yayının içeriğinden sadece kitapta yer alan yazarlar

sorumludur ve hiçbir biçimde Avrupa Birliği'nin

görüşlerini yansıtmak amacıyla kullanılamaz.

This Project is funded by the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the participating authors and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Teşekkürler / *Thank you:*

Şinasi Aydemir, Nilgün Başkır, Bahar Bostan, Mümin Candaş, Avrasya Pazarı'ndaki Gürcü kardeşler, *Georgian brother and sister in the Eurasia Bazaar*, Şengül Öymen Gür, Mika Hannula, Orhan İlyas, Osman Kavala, Nuray Mert, Zafer Mert, Ahmet Şefik Mollamehmetoğlu, Leyla Neyzi, Songül Özdemir, Hamiyet Özen, Nur Somel, Hacer Yılmaz, Gültekin Yücesan, Orhan Yücesan, Necati Zengin, tüm katılanlar ve projeye dahil olan tüm kurumlar *all the participants and partaking institutions.*

İÇİNDEKİLER CONTENTS

	Minna Henriksson Book of Trabzon 6 Trabzon Kitabı 10		
	Seçil Yersel Song for everything 14 Her şeyin şarkısı 20		
28	Gündelik Hayat Serkan Serbest Günlerim nasıl geçiyor? 38 Olgun Yılmaz Trabzon Belediyesi Çocuk ve Gençlik Eğitim Merkezi kuruluşu 40 Mustafa Kaba Limanda neler oldu? 48 Damla Demirkan, Burcu Çapkan, Mehpere Yıldırım Bir öğrenciye göre kent haritası 54 Haluk Yazıcı Günlerim nasıl geçiyor? 56		
58	Manzara Kübra Nur Baş, Mehmet Zengin Şehirdeki gizli güzellikler 68 Soner Kurt Uzun Sokak 74 Ünal Altıntaş Boztepe 78 Doğuş Bülbül Aya Sofya 82 Betül Akbulut Atatürk Köşkü'ne yapılan ziyaretlerin esinlediği çizimler 86 Gülben Tankutay Büyü 94		
		100	Ekonomi Songül Nadir 1 Mayıs 120 Ozan Yılmaz Tiyatro ve ben 124 Trabzon Sanat Tiyatrosu oyuncusu Zafer Mert'le röportaj 125 Hilal Demircioğlu Çömlekçi ve Ganita'dan röportajlar 128 Enver Can Ergül Faroş 142
		148	Çömlekçi Duvar / The Wall
		168	Otoyol Seda Yüksel Değişen Faroş 172 Emre Eroğlu Sahilde 177 Emre Bülbüloğlu Atatürk Alanı'nın islah edilmesi için bir öneri 186
		206	İcatlar Bırol Şahintürk Unutamadığım anım 222 Ahmet Bayrakoğlu Atatürk Köşkü – saklı fotoğraflar 227 Hakan Osmanoğlu Trabzonspor 230 Gençlere ve Genç Futbolculara tavsiyeler; Hami Mandıralı ile söyleşi 250 Furkan Gezege Trabzon sakinlerinin ortak deyişlerinden resimlemeler 252
			Sezgin Boynik The spontaneities of New Turkish Cinema: the concept of nature (A reading of Alper Özcan's film Sonbahar [Autumn]) 272 Yeni Türkiye Sineması'nın kendiliğindenlikleri: doğa kavramı (Alper Özer'in Sonbahar filmi örneği) 280
		288	English Texts

BOOK OF TRABZON

MINNA HENRIKSSON

This book presents the city of Trabzon in a different light than in the official city brochures. Also, this is not a concise book about the city, covering every aspect of it, but the topics have been selected by interest of the authors, and other parts or qualities of the city have been left out.

What I have learned in my first visits to Trabzon was that it is suffering from bad reputation. The whole city was blamed for the unfortunate events caused by individuals or small groups. Many people whom I met strongly condemned these events and felt sorry about them. In fact, the first time I remember hearing the name of the city of Trabzon was in the context of the murder of Hrant Dink.

I decided, in my work, to deal with the reputation and image of Trabzon. More difficult was to figure out how I, as a foreigner and a visitor, could somehow contribute to this issue, bringing into the discussion something new. What would I know of the city that the locals did not already know?

I have come across critical analyses of the city, how it used to be culturally very rich and diverse, how it had to regress when the urban population had to leave and were replaced by rural population. Whether or not these analyses are true, I don't think it is constructive or even interesting to be too much thinking of a past, which has been lost, and to try to find and dig out the currently favourable version of the origins of the population. Instead, in this book I wanted to focus in the present, and in the possibility of a better future.

This is why I have invited young people to participate in working with me. Last spring I hosted a series of workshops with four groups: students of Necati Zengin in Trabzon Sanat Tiyatrosu (Trabzon Art Theatre), students from Akçaabat Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, students from the Architecture and Urban Planning department of Karadeniz Technical University, and young men from Trabzon Çocuk ve Gençlik Eğitim Merkezi (Trabzon Children and Youth Training Centre). I met each group separately, wanting to keep the sizes of the groups relatively small, from five to 15

participants, so that the discussions would be easier and everybody would be heard.

The aim was to leave behind the bad reputation the city had (unjustly) gained, and instead, to show what else, less spectacular or scandalous, but maybe more real and meaningful, there is in the city. The results may be quite boring and show Trabzon as just another middle-sized city with bad urban planning and traffic problems. But even if so, I think that it is a good way to start building an image for the city based on positive, encouraging and inviting characters rather than exclusive, hostile and dangerous.

In the workshops, we concentrated on genuine personal opinions and small stories rather than grand narratives, which had been learned and memorised, but not ever questioned. I did not want to hear a unified statement about the city, like when reading official guide books on the city, because that was not the Trabzon which I had experienced and I don't believe that it is the city, where these young people are living their everyday lives either. Instead, I wanted to bring forward my own impression, which is that Trabzon cannot be classified into a few cultural specifics or the acts of some fanatics, but there exist many different views of the city, along with visions and hopes of how it should be developed.

The resulting contributions of the workshops are very much varied in their approach, technique, quality, and even in passion and concentration. They range from interviews and case studies to autobiographical confessions or contemplations, macro-researches and pure fantasies. Not everything produced during the workshops made it to the book, some good ideas were left halfway and unrealised. Also editors of this book had to alter certain material, but mainly only making small changes for its readability.

It was very productive to work with young people, because they could think of their environment in new and imaginative ways, more easily leaving behind the clichés and the learned patterns of thinking, more often than even the local intellectuals or artists could.

Also what made it meaningful is the fact that it is the young people, whose voices and opinions are less often heard and respected, but one day they will 'inherit' the city from the current decision makers. Also it is the young people, who use the public space a great deal just to socialise and spend their free times, hanging in street corners and taking strolls on Uzun Sokak or Ganita.

Another advantage of working with young people is that they are usually not yet involved in the economy, so they cannot be corrupt and biased. In general I had the faith that young people have the mindset and creativity to think things differently and that is why I wanted to work with these groups.

Why these particular groups is a matter of coincidence. In fact, in most of the cases they found me and the My City project, instead of I finding them. Initially I wanted to include participants who represent some other ethnicity than Turkish as well, as I kept hearing how multicultural Trabzon is. Unfortunately I could not manage to find any such groups and also did not want to force it too much, because it would have been artificial and not in the nature of this project, where the participants were involved through their own interests. After all, what I was planning was a book, which, out of many small stories, diverse and controversial, would compile a picture of Trabzon, which resembles it closely.

In the book there are also outside contributions from professionals in different fields, whose texts offer the theoretical tools to understanding and dealing with some of the issues, which this book is aiming to raise. These also define the abstract landscape in which the other, less theoretical and more direct, contributions can be placed.

I hope that the book tells something new about the city to people elsewhere in Turkey and abroad, but also to people in Trabzon.

TRABZON KİTABI

MINNA HENRIKSSON

Bu kitap, Trabzon kentini, resmî kent broşürlerinden daha farklı bir algıyla sunuyor. Kent hakkında az ve öz bilgi içeren, kentin her yönünü kapsayan bir kitap değil bu. Ama konular, yazarlarının ilgisine göre seçildi ve kentin diğer bölgeleri ya da özellikleri dışarıda bırakıldı.

Trabzon'a yaptığım ilk ziyaretlerden öğrendiğim, kentin, kötü itibarından zarar gördüğüydü. Kişilerin ya da küçük toplulukların neden olduğu talihsiz olaylar yüzünden tüm kent suçlanıyordu. Tanıştığım birçok kişi bu olayları kınıyordu ve üzgünlerdi. Aslında, Trabzon kentinin adını ilk duyuşumun, Hrant Dink'in öldürülmesiyle bağlantılı olduğunu hatırlıyorum.

Yapıtımda, Trabzon'un itibarı ve imajıyla ilgilenmeye karar verdim. Bir yabancı ve misafir olarak benim bu meseleye nasıl katkıda bulunabileceğimi, tartışmaya nasıl yeni bir şey ekleyeceğimi çözmeye çalışmak daha zor bir süreçti. Kent sakinlerinin bilmediği ne vardı ki, ben bilecektim?

Kentin kültürel olarak ne kadar zengin ve çeşitli olduğuna, kentli nüfus Trabzon'u terkettiğinde ve yerine köylü nüfus geldiğinde ne kadar pişmanlık duyulduğuna dair eleştirel incelemelerle karşılaştım. Bu incelemeler doğru da olsa yanlış da olsa, kaybedilmiş bir geçmiş üstüne bu kadar düşünmenin ve nüfusun kökenlerine uygun bugünkü versiyonu bulmaya ve keşfetmeye çalışmanın yapıcı ve hatta ilgi çekici olmadığını düşünüyorum. Bunu yapmak yerine bu kitapta, bugüne ve daha iyi bir geleceğin olasılığına odaklanmak istedim.

Bu yüzden genç insanları birlikte çalışmaya davet ettim. Geçtiğimiz ilkbaharda dört grupla bir dizi atölye çalışması gerçekleştirdim: Trabzon Sanat Tiyatrosu'ndan Necati Zengin'in öğrencileri, Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi'nden öğrenciler, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü'nden öğrenciler ve Trabzon Çocuk ve Gençlik Eğitim Merkezi'nden genç çocuklar. Her grupla ayrı ayrı buluştum, grupları görece küçük tutmak istedim, katılımcılar 5 ile 15 kişi arasındaydı, ki tartışmalar daha kolay gerçekleşsin ve herkesin sesi duyulsun.

Amaç, kentin haksızca üstlenmek zorunda kaldığı kötü itibarı geride bırakmak ve kentte, pek fazla gösteri ya da skandal içermeyen ama belki de daha gerçek ve anlamlı olan ne varsa onu göstermekti. Sonuçlar oldukça sıkıcı olabilir ve Trabzon'u, kötü planlaması ve trafik sorunları olan diğer orta ölçekli kentlerden biri gibi gösterebilir. Ama öyle de olsa bunun, kentin, münhasır, düşmanlık dolu ve tehlikeli özelliklerinden çok, olumlu, ümit verici ve davetkâr özellikleri üstüne kurulu bir kent imajı inşasını başlatmak için iyi bir adım olduğunu düşünüyorum.

Atölye çalışmalarında, içten kişisel görüşlere ve öğrenilmiş ve ezberlenmiş ama hiç sorgulanmamış olan büyük anlatılardan ziyade küçük hikayelere yoğunlaştık. Kent hakkında, kurumsal rehberlerdekine benzer bütünleştirici bir ifade duymak istemedim çünkü bu, benim deneyimlediğim Trabzon değildi ve bu ifadelerin, bu genç insanların gündelik yaşamlarını sürdürdükleri kenti yansıttığına da inanmıyorum. Bunu yapmak yerine, Trabzon'un birkaç kültürel özellik ya da bazı fanatiklerin davranış biçimiyle sınıflandırılmayacağına dair, ama kentin nasıl gelişebileceğiyle ilgili vizyonlar ve umutların yanı sıra, Trabzon'un birçok farklı yönünün olduğuna dair kendi izlenimimi öne sürmek istedim.

Atölye çalışmalarına katılımın sonuçları yaklaşım, teknik, nitelik ve hatta tutku ve yoğunlaşma açısından çok değişkendi. Röportajlardan, vaka çalışmasına, otobiyografik itiraflar veya düşüncelerden, makro-araştırmalar ve katıksız fantazilere uzanan bir yelpazede yer alıyorlar. Atölye çalışmaları sırasında üretilen her şey mutlak olarak kitapta yer almıyor, bazı iyi fikirler yarım bırakıldı ve gerçekleştirilmedi. Ayrıca bu kitabın yayıncıları da bazı malzemeleri değiştirmek zorunda kaldı, ama sadece okunabilirlik adına bazı temel, küçük değişiklikler yapıldı.

Genç insanlarla çalışmak çok verimliydi, çünkü çevreleriyle ilgili düşünürken yeni ve hayal gücüne dayalı yöntemler kullanıyorlar, neredeyse kentli aydınlar ve sanatçıların yapabileceğinden daha sık olarak, basmakalıpları ve öğrenilmiş düşünme biçimlerini kolayca geride bırakabiliyorlar. Bunu daha

anlamalı kılan bir şey de, bu gençlerin seslerinin daha az duyulması ve görüşlerinin seyrek olarak dikkate alınıyor olması, ama bir gün kent, mevcut karar merciinden onlara “miras” kalacak. Ayrıca bu gençler sosyalleşmek ve boş zamanlarını geçirmek için, sokak köşelerinde takılarak veya Uzun Sokak ya da Ganita’da gezinerek, kamusal alanı bolca kullanıyorlar.

Genç insanlarla çalışmanın başka bir yararı da henüz ekonominin içinde yer almamaları, böylelikle yozlaşmamış ve önyargısızlar. Genellikle, genç insanların, farklı düşünebilecek bir kafa yapısına ve yaratıcılığa sahip olduklarına inanıyorum, bu gruplarla çalışmak istememin nedeni buydu.

Bu özel gruplar nasıl rastlantısal olarak oluştu? Aslında benim onları bulmam yerine, çoğu durumda onlar beni ve Benim Kentim projesini buldular. Başlangıçta, Türkler dışında başka etnik gruplardan katılımcıları da dahil etmek istedim, çünkü Trabzon’un ne kadar çokkültürlü olduğunu işitip duruyordum sürekli. Maalesef böyle bir grup bulmayı başaramadım ve bu kadar zorlamak da istemedim, çünkü sahte bir durum olacaktı ve katılanların kendi ilgi alanları üstünden dahil oldukları bu projenin doğasına uygun olmayacaktı. Sonunda tasarladığım şey, farklı farklı ve tartışmalı birçok küçük öykünün sayesinde, Trabzon’un, ona yakından benzeyen bir resmini derleyip toparlayacak bir kitap oldu.

Kitapta farklı alanlardan uzman kişilerin de katkıları bulunuyor ve metinleri, kitabın su yüzüne çıkarmaya çalıştığı meselelerden bazılarını anlamaya ve onlarla başa çıkmaya yardımcı olacak teorik araçlar sunuyor. Bunlar aynı zamanda, daha az teorik ve daha doğrudan olan diğer katkıların da oturtulabileceği soyut manzarayı tanımlıyorlar.

Umuyorum ki kitap, Türkiye’de ve Türkiye dışındaki birçok kişiye ama aynı zamanda Trabzon sakinlerine de, kent hakkında yeni bir şey söyler.

Helsinki, Ağustos 2010